

DSN B.V.

CO2 – en ENERGIE REDUCTIE BELEID en ACTIEPLAN

2025

Apeldoorn, 14 augustus 2025 (01-10-2025 update nieuw logo)

Contactpersoon: Bas Reinds, directeur DSN B.V.

Adviseur: Lonneke van Harrewijn

Adviesbureau: QSN Risicomangement b.v. (h.o.d.n. Cuccibu)

Inhoudsopgave	Blz.
1 Inleiding.....	2
2 Organisatie en scope.....	2
2.1 Organisatiebeschrijving.....	2
2.2 Verantwoordelijke.....	2
2.3 De organisatorische grenzen en scope.....	2
2.4 Proces bepalen CO ₂ footprint, beleid en doelstellingen	3
3 Basisjaar.....	3
4 Berekende CO ₂ emissies DSN B.V. basisjaar 2023	3
4.1 Directe en indirecte GHG emissies scope 1, 2 en business travel.....	3
5 Omvang organisatie in basisjaar 2023	4
6 Energie- en CO ₂ reductiemanagement doelstelling en maatregelen.....	5
6.1 Inleiding	5
6.2 Ambitie.....	5
6.3 Algemene doelstelling.....	5
6.4 CO ₂ reductiedoelstelling DSN.....	5
6.5 Maatregelen; Energiemanagement actieplan	6
6.6 Portefeuille brede maatregelen reductie scope 3 emissies	8
6.6.1 Inkoop producten en diensten	8
6.6.2 Be- en verwerking verkochte producten	8
6.6.3 Project- en kantoor afval.....	8
6.6.4 End-of-life-verwerking verkochte producten.....	8
6.7 Autonome maatregelen – SKAO Maatregelenlijst en positie in de branche.....	9
7 Energieverbruik en CO ₂ uitstoot DSN.....	11
7.1 Relevante emissiestromen	11
7.2 Ontwikkeling CO ₂ emissies – scope 1 + 2.....	11
7.3 Ontwikkeling CO ₂ emissies - scope 3	12
8 Resultaten en voortgang maatregelen	13
8.1 Voortgang scope 1, 2, business travel en woon-werkverkeer.....	13
8.2 Voortgang scope 3 (ex. Business travel en woon werkverkeer)	14

1 Inleiding

DSN B.V., handelsnaam DSN Sports Grass (hierna DSN), levert (direct en indirect) producten en diensten aan opdrachtgevers (voornamelijk gemeenten, sportverenigingen en -stichtingen en koepelorganisatie) die bij aanbestedingen gebruik maken van de CO₂-prestatieladder. De CO₂-prestatieladder is een management systeem waarbij bedrijven die hieraan voldoen worden gestimuleerd om de CO₂ uitstoot van hun eigen organisatie en de keten waarin zij opereert te kennen en te reduceren. In dit beleid- en actieplan wordt de indeling van de CO₂ emissies gebruikt conform het scopediagram van GHG Protocol Scope 3 Standaard.

In dit document wordt het beleid voor CO₂-reductiemanagement zoals DSN dat voert beschreven. Om het beleid te kunnen plaatsen wordt de context van DSN beschreven inclusief de berekende CO₂ emissies. Verder zullen de doelstellingen bij het beleid, de maatregelen en de voortgang hierop worden beschreven. Ook wordt inzicht gegeven hoe DSN deelneemt aan verduurzamingsinitiatieven in de keten en de sport- en cultuurtechniekbranche.

2 Organisatie en scope

2.1 Organisatiebeschrijving

DSN is gespecialiseerd in de aanleg, het onderhoud en renovatie van kunstgrassportfaciliteiten. Wij hebben een reputatie opgebouwd als één van de meest betrouwbare en best presterende kunstgrasbedrijven in Nederland. De projecten die we uitvoeren doen we of wel in eigen beheer, als hoofdaannemer of als onderaannemer. We werken samen met gespecialiseerde en gerenommeerde (de)installatie-, onderhoud-, en renovatiepartners in de sport- en cultuurtechniek.

DSN was tot medio 2025 onderdeel van de Sports&Leisure Group NV en was in die hoedanigheid onderdeel van het management systeem volgens de CO₂ Prestatieladder versie 3.1 niveau 3.

Per medio mei 2025 is DSN een zelfstandige B.V. en is zij los komen te staan van Sports&Leisure Group NV. Daarom is gekozen voor een zelfstandige certificering voor DSN conform de CO₂-prestatieladder niveau 5 (versie 3.1).

2.2 Verantwoordelijke

De verantwoordelijke voor het CO₂-reductiemanagementsysteem conform de CO₂-prestatieladder is de algemeen directeur van DSN, Bas Reinds.

2.3 De organisatorische grenzen en scope

De organisatorische grens is vastgesteld volgens de Operational control methode zoals beschreven in het GHG-Protocol, en betreft DSN B.V. gevestigd te Apeldoorn, KvK-nummer: 97168890.

De scope van het energie- en CO₂ reductiebeleid en de bijbehorende maatregelen valt samen met de organisatorische grens en de bedrijfsactiviteiten die van daaruit worden aangestuurd.

In 2025 is er sprake van twee gunning gerelateerde projecten. Het betreft:

1. Gemeente Amsterdam – levering van infill materialen sportvelden t.b.v. onderhoud (2 jarig project; uitvoering 100% DSN volgens reguliere werkwijze. Voor dit project worden geen andere CO₂ reducerende maatregelen getroffen dan die in dit beleidsdocument zijn beschreven;

2. Gemeenten Amsterdam en Haarlem – Scale Up Toekomstbestendige kunstgrasvelden (10 jarig project) – via consortium GOO4IT (Van Kessel (penvoerder), DSN, Plann ingenieurs en AH Groen). Hierbij wordt de huisvesting georganiseerd door de penvoerder. In dit project wordt een veelheid aan duurzame maatregelen getroffen waarbij Van Kessel en DSN samenwerken bij de inkoop en installatie van de werken. De details zijn in de aanbestedingsdocumenten terug te lezen.

2.4 Proces bepalen CO₂ footprint, beleid en doelstellingen

Om het CO₂ reductiemanagement beleid met de bijbehorende doelstellingen en actieplan te bepalen moet de organisatie inzicht hebben in de CO₂ emissies van haar energieverbruikers en processen. Het inzicht is vastgelegd in de Emissie-inventaris en de CO₂-footprint berekening. Elk half jaar worden de CO₂ emissies voor scope 1 en 2 in kaart gebracht en jaarlijks die voor scope 3.

De betrouwbaarheid van de berekening van de CO₂ emissies wordt door een onafhankelijke collega gecontroleerd tijdens de interne audit. Ook wordt tijdens de externe audit door de certificerende instelling een steekproef gedaan op de CO₂-footprint berekening. Op basis van de CO₂ uitstoot in het basisjaar, wordt het CO₂ reductiemanagement beleid vastgesteld en worden relevante doelstellingen en maatregelen vastgesteld. Op basis hiervan stelt DSN het CO₂ reductie actieplan op met benoemde verantwoordelijken voor de maatregelen en een tijdslijn.

3 Basisjaar

In dit beleid- en actieplan wordt gebruik gemaakt van het basisjaar 2023 waar het gaat over reductiedoelstellingen voor scope 1, 2 en 3. Dit is tevens het referentiejaar waar tegen de doelstellingen en ambities van DSN worden berekend. De CO₂ -emissie van DSN in het basisjaar zijn onder paragraaf 4 weergegeven. Daar waar in dit verslag wordt gesproken over CO₂-emissies kan ook CO₂-equivalent (CO₂eq) emissies worden gelezen.

4 Berekende CO₂ emissies DSN B.V. basisjaar 2023

In dit hoofdstuk worden de berekende Green House Gas emissies (GHG-emissies) voor DSN over het basisjaar 2023 toegelicht.

4.1 Directe en indirecte GHG emissies scope 1, 2 en business travel

CO ₂ -emissie scope 1+2 en business travel in basisjaar 2023 (ton kg/jaar)		% van totaal	
<i>Totalen gebouwen (aardgas & elektriciteit)</i>			
	3	2,7%	0,2%
<i>Totalen wagenpark (diesel, benzine, elektriciteit)</i>			
	110	97,3%	7,5%
<i>Totalen business travel (air, zakelijk gebruik privé auto, OV)</i>			
	0	0%	0%
<i>Totaal scope 1, 2 & bus. travel (scope 3)</i>		113	100%
CO₂-emissie scope 3 (ex. business travel) in basisjaar 2023 (ton kg/jaar)		% van totaal	
<i>Totalen relevante upstream scope 3 emissies (inkoop goederen en diensten, upstream transport & distributie, afval kantoor & projecten)</i>			
	587	43,4%	40,1%

CO ₂ -emissie scope 1+2 en business travel in basisjaar 2023 (ton kg/jaar)			% van totaal
<i>Totale relevante downstream scope 3 emissies (downstream transport & distributie, be- of verwerking verkochte producten, end-of-life verwerking verkochte producten)</i>	764	56,6%	52,2%
<i>Totaal scope 3 (excl. bus. travel)</i>	1.351	100%	92,3%
Totaal scope 1, 2, 3	1.464		100%

5 Omvang organisatie in basisjaar 2023

Om te bepalen wat de omvang is van de organisatie, volgens de CO₂Prestatieladder versie 3.1, in haar basisjaar 2023, wordt gekeken naar de emissies in scope 1, scope 2 en business travel uit scope 3.

Voor DSN gaat het hierbij om;

- Totale scope 1 emissies : 113 ton CO₂
- Totale scope 2 emissies : 0 ton CO₂
- Business travel emissies : 0 ton CO₂

Totaal : 113 ton CO₂

Volgens tabel 4.1 uit het handboek valt de organisatie hiermee binnen de **categorie Kleine organisatie (≤ 500 ton CO₂ per jaar)** op vlak van CO₂ uitstoot; ook als scope 3 wordt meegenomen valt de organisatie in de categorie 'klein'.

Tabel 4.1. Groottecategorieën CO₂-Prestatieladder

	Diensten ⁷	Werken/leveringen
Kleine organisatie (K)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie (M)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie (G)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Overig

6 Energie- en CO₂ reductiemanagement doelstelling en maatregelen

6.1 Inleiding

Het is algemeen bekend dat de industrie een aanzienlijke invloed heeft op het milieu. Tegelijkertijd heeft ze het grootste potentieel om haar negatieve impact te minimaliseren.

DSN heeft binnen de kunstgrasindustrie drie belangrijke duurzaamheidsuitdagingen geïdentificeerd, voortkomend uit verschillende regelgevende kaders en voorschriften, evenals de negatieve perceptie van kunstgras vanwege de plastic samenstelling. De eerste twee doelstellingen zijn onderdeel van onze CO₂- en energie reductiemanagementstrategie.

- We werken met verschillende fabrikanten nauw samen aan de *ontwikkeling van volledig circulaire kunstgrassystemen*, waarbij de kunstgrasmat kan worden hergebruikt als grondstof.
- We volgen de Green Deal van de EU door *onze organisatie en eigen dienstverlening CO₂-neutraal* te maken.
- We *verminderen de hoeveelheid microplastics* die worden gebruikt als infill in kunstgras voetbalvelden, waarbij vanaf 2031 alle plastic infillmaterialen naar nul gereduceerd zullen zijn.

6.2 Ambitie

Onze ambitie is om in 2050 klimaatneutraal te werken.

- In **2027** de CO₂ uitstoot van ons **kantoor en wagenpark** (incl. materieel in eigen beheer) met **45% gereduceerd** te hebben ten opzichte van 2023;
- In **2040** willen we een CO₂ reductie van **40%** bereiken voor onze relatieve CO₂ uitstoot in **scope 1, 2 en 3** ten opzichte van 2023.

Voor **scope 3** hebben we de volgende **aanvullende doelstellingen** geformuleerd:

- Het bouwen van 3 Thermolayer velden tussen 2026 en 2028;
- Vanaf 2025 starten met de aanleg van minimaal 12 velden zonder polymerische infill per jaar;
- Vanaf 2025 bouwen van minimaal 10 velden met circulaire backing per jaar.

6.3 Algemene doelstelling

De *algemene doelstelling* van het energie- en CO₂ reductiemanagementsysteem van DSN, is om te komen tot een *continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot* van de organisatie.

6.4 CO₂ reductiedoelstelling DSN

De concrete invulling van de ambitie en de doelstellingen voor DSN B.V. is als volgt.

Categorie	Doelstelling t.o.v. referentiejaar 2023
Scope 1 + 2 + business travel & woon-werkverkeer	<ul style="list-style-type: none"> • Reductie van 45% tegen 2027

Categorie	Doelstelling t.o.v. referentiejaar 2023
Scope 1 + 2 + 3	<ul style="list-style-type: none"> • Reductie van 40% op relatieve¹ CO₂ uitstoot 2023 tegen 2040 • Klimaatneutraal tegen 2050
Groene stroom/alternatieve brandstoffen	<ul style="list-style-type: none"> • Inkopen van 100% groene stroom voor kantoor Apeldoorn • Gebruik van HVO100 diesel voor trekkers in eigen beheer bij inzet op (de)installatie- en onderhoudsprojecten vanaf medio 2025

Doelstellingen/jaar	2023 (basisjaar)	2024	2025	2026	2027
CO₂ uitstoot (ton kg) scope 1, 2 + woon-werk verkeer & business travel	113	100,3	87,6	74,9	62,2

Doelstellingen scope 1 - 3	2023 (basisjaar)	2025	2030	2035	2040
Relatieve CO₂ footprint² reductie 2040; 40% t.o.v. 2023 (in ton kg CO₂)	5,9	5,6	4,9	4,2	3,5

6.5 Maatregelen; Energiemanagement actieplan

Om de bovenstaande doelstellingen te realiseren zijn de volgende CO₂ reducerende maatregelen vastgesteld:

Scope ³	Maatregel	Wie	Wanneer	Besparingspotentieel
1	Verwarmen van kantoor middels groene stroom via de airco	Inkoop	Per 1-10-2025	100% van CO ₂ emissies door aardgasverbruik (ca. 3% van footprint)
1	Wagenparkbeleid invoering van keuze voor alleen plug-in hybride en elektrische auto's	Directie	Per 1-1-2026	Afhankelijk van vervangingsratio ⁴ lease auto's 20% van CO ₂ emissies door brandstofverbruik per jaar (ca. 6,5% van footprint/jaar)

¹ Bij de bepaling van de relatieve CO₂ footprint worden de CO₂ emissies voor scope 1, 2 en 3 afgezet tegen de omzet van de organisatie. Zo kan de werkelijke CO₂ reductie ten opzichte van de groei of krimp van de organisatieactiviteiten worden vastgesteld.

² CO₂ uitstoot ten opzichte van de omzet van DSN B.V.

³ Scope 1, 2 of 3 volgens het GHG protocol.

⁴ Vervanging full EV bij einde looptijd 60 maanden; vervanging PHEV bij einde looptijd 48 maanden of 190.000km

Scope ³	Maatregel	Wie	Wanneer	Besparingspotentieel
1	Brandstof bedrijfsbussen en eigen trekkers naar HVO 100 in plaats van diesel	Directie	Per 1-9-2025	85% van CO ₂ emissies door dieselverbruik (ca. 65% van footprint)
2	EV en PHEV thuisladen middels groene stroom	Directie	Per 1-1-2026	100% op verbruik grijze stroom voor mobiliteit
3	80% circulaire infill materialen inkopen; 100% v.a. 2031	Inkoop	31-12-2027	90% CO ₂ besparing per ton zand, kurk e.a. infill
3	100% afgevoerde matten worden gerecycled / circulair verwerkt (inclusief hergebruik van matten jonger dan 6 jaar)	Sales	31-12-2027	35% CO ₂ besparing per ton afval (plastics, foam & rubber)
3	Verduurzamingsafspraken maken met Intergrass en branche vereniging BSNC t.b.v. project uitvoer / afvalscheiding bij projecten	Directie	Continu	Afhankelijk van de gemaakte afspraken (vb 100% projecten aan/afvoerroutes verhard middels rijplaten, materieel op HVO100 of elektrisch materieel, gescheiden afvalstromen)
3	Bouwen van 3 Thermolayer velden tussen 2026 en 2028	Operatie	31-12-2028	De Thermolayer is een duurzaam systeem dat warmte aan kunstgrassportvelden onttrekt en benut voor verwarming van gebouwen. Het systeem integreert leidingen in een gerecyclede e-layer, het behoudt sporttechnische prestaties en het biedt zomers koeling voor optimale speelomstandigheden. De verwachte opbrengst van de thermolayer is 10 keer hoger dan die van de geothermie (7.000 MWh per voetbalveld per jaar). In november 2024 is een pilot veld door DSN ⁵ geïnstalleerd in Dronten.
3	Jaarlijks minimaal 12 velden zonder polymerische infill aanleggen	Operatie	Per 1-1-2025	Bij gebruik van Olivijnzand wordt per 1m ² kunstgras 1,25 kg CO ₂ gebonden; per

⁵ Bron: ScaleUp aanbestedingsdocument

Scope ³	Maatregel	Wie	Wanneer	Besparingspotentieel
				jaar gemiddeld ⁶ 102,8 ton kg CO ₂ vermeden.
3	Jaarlijks minimaal 10 velden bouwen met circulaire backing	Operatie	Per 1-1-2025	55% CO ₂ reductie door inzet chemisch gerecycled PE foam circulaire backing t.o.v. nieuw geproduceerde backing (0,86 kg CO ₂ e/ kg backing) ⁷

6.6 Portefeuille brede maatregelen reductie scope 3 emissies

Hiernaast voert DSN de volgende maatregelen uit voor al haar projecten.

6.6.1 *Inkoop producten en diensten*

- DSN zet zoveel mogelijk in op het huren van materialen en materieel bij de uitvoering van projecten in plaats van het kopen ervan.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van circulaire producten en materialen (vooral kunstgras, shockpad, zand en infill materialen) bij de uitvoering van projecten in afstemming met de klant.

6.6.2 *Be- en verwerking verkochte producten*

- DSN kiest voor de inzet van (onder)aannemers uit de regio van het project met CO₂ Prestatieladder certificaat, VCA en/of ISO 9001 certificaat.
- DSN zet op eigen onderhoudsprojecten HVO100 aangedreven materieel in. Daarnaast stelt zij eisen aan (onder)aannemers en via de branchevereniging BSNC over de inzet van duurzaam materieel (HVO brandstof (biodiesel) of elektrisch aangedreven).

6.6.3 *Project- en kantoor afval*

- Op project locaties staan minimaal 2 afvalcontainers, waarvan 1 voor het kunstgras en 1 voor (lijm)restafval t.b.v. betere afvalverwerking en recycling van (rest)afvalstromen.

6.6.4 *End-of-life-verwerking verkochte producten*

- 100% verwerking van afgedankte kunstgrasmatten bij projecten waarbij DSN (hoofd)aannemer is door gespecialiseerde kunstgrasrecyclebedrijven.

⁶ Gemiddeld voetbalveld = 7.996 m², gemiddeld hockeyveld – 5.708 m². Gemiddelde hiervan is 6.852 m² * 12 * 1,25 kg CO₂/1000 (bron: ScaleUp document, DSN Ketenanalyse EoL kunstgras)

⁷ Bron: <https://trocellen.com/sustainability/environment/natureloop/> (plasticenergy.com report 09/2020)

6.7 Autonome maatregelen – SKAO Maatregelenlijst en positie in de branche

Hiernaast worden of zijn de volgende maatregelen uit de SKAO Maatregelenlijst geïmplementeerd.

Autonome maatregelen SKAO Maatregelenlijst	Niveau ⁸	Betrokken
Bouwplaats: Gebruik rijplaten of andere tijdelijke verharding om rolweerstand te verminderen	A	Uitvoering, aannemers, verhuurbedrijven, opdrachtgever
Bouwplaats: Levering van hernieuwbare brandstof op de bouwplaats (HVO 100)	C	Uitvoering
Kantoren: Optimalisatie klimaatinstallaties	A	Directie, verhuurder/pand eigenaar
Kantoren: Pas standaard printers toe met een hoge energie-efficiency	B	Inkoop
Kantoren: Energieprestatie kantoren	A	Verhuurder/pand eigenaar
Kantoren: Gasloze kantoren	C	Directie, verhuurder/pand eigenaar
Materiaal gebruik/Scope 3: Leveren van LCA- of MKI-informatie van producten en materialen	A	Sales, Inkoop
Scope 3: Inzet gerecyclede grondstoffen (infill materialen, zand en TPE)		Opdrachtgever, kunstgrasrecyclingbedrijven
Scope 3: Hoogwaardig recyclebare producten		Fabrikanten, kunstgrasrecyclingbedrijven
Materieel: Controle juiste bandenspanning	C	Uitvoering
Materieel: Het nieuwe stallen	B	Uitvoering, Directie, (onder)aannemers
Materieel: inzet duurzame energiedragers werktuigen (HVO of andere bio brandstof)	A	Uitvoering
Materieel: Elektrificeren handgereedschap	A	Uitvoering
Materieel: Onderhoud materieel conform fabrieksopgave	A	Uitvoering
Organisatie algemeen: Organisatie biedt vrijkomend materiaal aan voor hergebruik	A	Directie, uitvoering, aannemers
Organisatie algemeen: Organisatie biedt vrijkomend materiaal aan voor recycling	C	Uitvoering, opdrachtgevers, (onder)aannemers, kunstgrasrecyclingbedrijven
Organisatie algemeen: Organisatie maakt toekomstig hergebruik van materialen en componenten mogelijk	B	Uitvoering, opdrachtgevers, (onder)aannemers, kunstgrasrecyclingbedrijven
Organisatie algemeen: Organisatie past recycled materiaal en gebruikte componenten toe in producten en bouwwerken	B	Sales, uitvoering, inkoop, kunstgrasrecyclingbedrijven
Organisatie algemeen: Inkoop groene stroom en/of vergoend met nationale GVO's	A	Directie
Organisatie algemeen: Inzicht in vermeden CO2 als gevolg van de verwerking van afvalstromen	C	Directie

⁸ Niveau zoals aangeduid in de SKAO Maatregelenlijst (versie 2025)

Organisatie algemeen: Organisatie hanteert criteria om reis en/of transport-afstanden te beperken bij inkoop van materialen, diensten en producten	B	Inkoop
Organisatie algemeen: Organisatie vraagt om een CO2 managementsysteem van contractpartners bij uitbesteding van werken	C	Inkoop
Organisatie algemeen: Organisatie vraagt om een CO2 managementsysteem van contractpartners bij inkoop van materialen, diensten en producten	B	Inkoop
Organisatie algemeen: Doelstelling nul CO2 in uiterlijk 2050 (scope 1, 2 en business travel)	B	Directie
Personen mobiliteit: Aanschaf/lease personenauto's obv CO2 emissiemeting uit de praktijk	A	Directie
Personen mobiliteit: Zero CO2-emissie voertuigen	A	Directie

Van onze branchegenoten zijn de volgende partijen gecertificeerd tegen de CO₂ Prestatieladder:

- Antea Nederland B.V. (incl. dochter Antea Realisatie B.V.) niveau 5
- C.S.C. Ceelen Sport Constructies B.V. niveau 5
- Finovi B.V. (Topgrass Holding B.V.) niveau 5

Vanuit hun verplichte publicaties die zij op hun website hebben gepubliceerd en de informatie op hun pagina op de SKAO-website, is af te leiden welke maatregelen zij nemen zoals die zijn beschreven in de SKAO Maatregelenlijst.

- Antea Nederland; uit de verplichte internet publicaties zijn hoofdzakelijk maatregelen voor scope 1, 2 en business travel af te leiden. Geen maatregelen die te maken hebben met hergebruik of recycling van materialen of verduurzaming van materieel. Ook is geen verdere informatie over CO₂- of energie reducerende maatregelen te vinden in het Maatschappelijk jaarverslag 2024.
- C.S.C.; in het communicatiebericht over 2024 staan een aantal CO₂ reducerende maatregelen benoemd die vergelijkbaar zijn met die van DSN.
- Finovi; De maatregelen zijn groten deels vergelijkbaar maar Finovi is later met implementatie. Er worden minder maatregelen getroffen dan DSN t.a.v. hergebruik of inzet gerecyclede materialen.

Alle drie de concurrenten hebben zonnepanelen op hun kantoor locaties. Dit heeft DSN niet.

Finovi zouden we als middenmoter willen aanmerken.

Over **Antea Sport Realisatie** is geen detail informatie te vinden in de verplichte publicaties of het jaarverslag van Antea Group. Dit onderdeel van de Antea Group loopt mee met het certificaat van de groep. Op basis hiervan kunnen we geen uitspraak doen over de positie van Antea Sport Realisatie in deze benchmark.

Uit hetgeen wat bekend is en uit het feit dat zowel **CSC** als **DSN** partner zijn van AGR en lid zijn van de branchevereniging waar beide organisaties regelmatig deelnemen aan werkgroepen, leiden wij af dat **beide partijen als koploper / middenmoter** mogen worden aangemerkt.

7 Energieverbruik en CO₂ uitstoot DSN

Om inzicht te krijgen in onze uitstoot en de mogelijke verbeteropties daarin, heeft DSN een emissie-inventaris opgesteld waarin voor scope 1 en 2 de emissies zijn gerapporteerd en uit scope 3 de relevante emissies. Met de betrokken ketenpartners worden de CO₂-emissies in beeld gebracht, voor zover de gegevens beschikbaar te maken zijn.

Elke drie jaar wordt bepaald wat de Meest Materiële Emissies uit scope 3 zijn en wordt een ketenanalyse opgesteld waarin verduurzamingsmaatregelen en het emissie-besparingspotentieel zijn vastgesteld. Met de betrokken ketenpartner(s) wordt gewerkt om de CO₂ emissies in deze emissie stromen te verkleinen. Meer hierover is geschreven in de betreffende ketenanalyse End of Life verwerking kunstgrasvelden.

In het kantoor van DSN is begin 2025 een nieuwe mono block airco-unit geplaatst. Het koelmiddel hierin is R32, wat in 2050 uit gefaseerd moet worden conform de F-gassen wetgeving (update 5 oktober 2023) vanwege het GWP 675. Voorheen was er geen airco. In 2025 is er nog geen sprake van indirecte CO₂ emissie uit koelgassen van installaties vanwege lekverliezen in het kantoor van DSN.

7.1 Relevante emissiestromen

Emissie en scope conform GHG protocol standaard en CO₂-Prestatieladder	
Directe CO₂-emissies	
Scope 1	Aardgasverbruik – gebouwen
Scope 1	Mobiliteit (fossiele brandstoffen)– lease wagenpark
Indirecte CO₂-emissies	
Scope 2	Elektriciteit verbruik – gebouwen
	Mobiliteit (elektriciteit verbruik) – elektrisch lease wagenpark
Relevante scope 3 emissies	
Upstream emissies	Inkoop van goederen en diensten Afval van kantoor en projecten
Downstream emissies	Downstream transport & distributie Be- en verwerking verkochte producten End-of-life verkochte producten

7.2 Ontwikkeling CO₂ emissies – scope 1 + 2

Onderstaande tabel beschrijft per scope de ontwikkeling van de intern toe te rekenen CO₂-emissies van DSN vanaf basisjaar 2023.

Scope		Emissiebronnen	2023 (= basisjaar)	2024	HY 1 2025
1	Aardgas - Gebouw		3	4	2
1	Aantal liters - diesel		73	71	47
1	Aantal liters - bezine		37	26	12
Totaal CO2 scope 1 (ton kg)			113	101	61
2	Elektriciteitsverbruik - Gebouw		0	0	0
2	Elektriciteitsverbruik - E auto's		0	0	0
Totaal CO2 scope 2 (ton kg)			0	0	0
3 BT	Zakelijke (privé) auto-, vlieg of trein reizen		0	0	0
Totaal CO2 Business travel (scope 3) (ton kg)			0	0	0
3 WW	Woon werk verkeer privé auto (brandstof onbekend)		0	0	0
3 WW	Woon werk verkeer fiets/te voet		0	0	0
Totaal CO2 Woon-werkverkeer (ton kg)			0	0	0
Totaal CO2 scope 3 BT+WW (ton kg)			0	0	0
Totaal CO2 scope 1, 2, BT (ton kg)			113	101	61

In 2024 is de CO₂ uitstoot voor de kantoor activiteiten en het wagenpark gedaald van 113 ton kg naar 101 ton kg CO₂. De daling wordt veroorzaakt door lager brandstof verbruik van het lease wagenpark.

Verbeterpunten:

- Om de CO₂ uitstoot te verminderen ligt de grootste kans hiervoor in het wagenpark. De omvang van de emissies van het wagenpark vormt in 2024 95% van de CO₂-uitstoot in scope 1, 2 en business travel. Door het lease-autobeleid aan te passen voor personen auto's en het per direct te wijzigen naar een beleid waarin alleen plug-in-benzine hybride en volledig elektrische personen auto's mogen worden gekozen zal binnen nu en 5 jaar door de vervanging van de voertuigen de uitstoot flink afnemen.
- Door voor de trekkers in eigen beheer over te schakelen van diesel naar biodiesel (HVO 100) zal de uitstoot van deze voertuigen met ruim 85% afnemen.
- Verder is een verbeterpunt om de datakwaliteit en datadefinities na de ontvlechting van Sports&Leisure Group helder krijgen en borgen binnen de nieuwe situatie.

7.3 Ontwikkeling CO₂ emissies - scope 3

Als handelsorganisatie worden scope 3 emissies bepaald door de klantvraag en deze kan jaarlijks sterk fluctueren. Hoe de scope 3 emissies zich jaarlijks ontwikkelen wordt grotendeels bepaald door de uitvraag van gemeenten, sportverenigingen of stichtingen en sportkoepels voor ontwikkeling, installatie, onderhoud of verwijdering van kunstgras sportfaciliteiten. 70% van de opdrachten die DSN jaarlijks uitvoert heeft een gemeente als opdrachtgever.

Overige scope 3 emissies		2023	2024	HY 1 2025
3 UP	Inkoop goederen en diensten	585	5.543	2.576
3 UP	Upstream transport & distributie	NA	0	
3 UP	Afval kantoor & productie t.b.v. projecten	2	1	0
Totaal CO2 upstream scope 3 (excl. BT/WW) (ton kg)		587	5.544	2.576
3 DOWN	Downstream transport & distributie	NA	73	0
3 DOWN	Be- of verwerking verkochte producten	353	2.971	20
3 DOWN	End of life verwerking verkochte producten	411	42	31
Totaal CO2 downstream scope 3 (excl. BT/WW) (ton kg)		764	3.086	51
Totaal CO2 scope 3 (excl. BT/WW) (ton kg)		1.351	8.630	2.627

Zij kopen steeds meer duurzame en liefst ook circulaire producten in. De CO₂ Prestatieladder is een eis die in aanbestedingen terug komt en de verduurzaming drijft. Deze ontwikkeling heeft grote invloed op de producten en diensten die DSN jaarlijks inkoopt.

Ook het feit of DSN het project als hoofdaannemer of als onderaannemer mag uitvoeren heeft grote impact. Met name ten aanzien van de end of life fase van de kunstgrasvelden; de opdrachtgever en hoofdaannemer bepalen (wettelijk) hoe de afvoer en verwerking van de afgeschreven kunstgrasvelden er uit ziet.

Door in de samenwerking met haar belangrijkste installatiepartners en de branchevereniging sport en cultuurtechniek in Nederland, afspraken te maken over duurzaamheid probeert DSN de CO₂ emissies te verkleinen van haar toeleveringsketen en van het be- en verwerken van verkochte producten en diensten.

Door de verzelfstandiging van DSN uit de Sports&Leisure Group zijn over de jaren 2023 en 2024 niet alle ketengegevens voor DSN met betrekking tot transport van de door Sports&Leisure Group geleverde producten naar de projecten inzichtelijk. De producten werden af fabriek aan de projecten geleverd door een transporteur die door Sports&Leisure Group werd gecontracteerd. DSN had geen keuze in de transporteur.

Emissies uit scope 3 waar DSN gericht invloed op kan uitoefenen zijn:

- Inkoop producten en diensten
- Be- en verwerking verkochte producten
- Project- en kantoor afval
- End-of-life verwerking verkochte producten

Zie hoofdstuk 6.5 en 6.6 voor de scope 3 reductiemaatregelen.

8 Resultaten en voortgang maatregelen

8.1 Voortgang scope 1, 2, business travel en woon-werkverkeer

DSN was tot en met april 2025 onderdeel van de Sports&Leisure Group en in die hoedanigheid gecertificeerd tegen CO₂ Prestatieladder niveau 3 (handboek versie 3.1). Vanuit dat perspectief werden hoofdzakelijk CO₂- en energiebesparende maatregelen getroffen die effect hadden op de productielocatie van kunstgras in Sint Niklaas (B); waar ook het hoofdkantoor van Sports&Leisure Group gevestigd is.

DSN, gevestigd te Apeldoorn (NL), heeft zelf o.a. de volgende maatregelen getroffen;

- Inkoop van 100% NL groene stroom voor de kantoorlocatie
- Elektrificatie van lease auto's van het (top)management
- Aansluiting bij de brancheorganisatie voor sport- & cultuurtechniek
- Partnership (minderheidsbelang) in AGR (Artificial Grass Recycling)

Medio 2025 is DSN verzelfstandigd en is door haar directie het besluit genomen om zelfstandig zich te certificeren tegen niveau 5 van de CO₂ Prestatieladder (handboek versie 3.1). In dit

document hebben we de reductie doelstellingen en bijbehorende maatregelen vastgesteld. De volgende resultaten ten opzichte van basisjaar 2023 kunnen worden gerapporteerd.

Doelstelling: In 2027 is de CO2 uitstoot van het DSN kantoor, wagenpark (incl. materieel in eigen beheer) en zakelijke reizen met 45% gereduceerd ten opzichte van 2023.

Jaar	CO ₂ (ton kg/jaar)	CO2 uitstoot/ mln. euro	Reductie t.o.v. 2023
2023	113	5,9	Basisjaar
2024	101	3,7	36%

Dit resultaat leert dat de organisatie op de goede weg is om haar doelstelling te behalen.

8.2 Voortgang scope 3 (ex. Business travel en woon werkverkeer)

Overige scope 3 emissies		2023	2024	HY 1 2025
3 UP	Inkoop goederen en diensten	585	5.543	2.576
3 UP	Upstream transport & distributie	NA	0	
3 UP	Afval kantoor & productie t.b.v. projecten	2	1	0
Totaal CO2 upstream scope 3 (excl. BT/WW) (ton kg)		587	5.544	2.576
3 DOWN	Downstream transport & distributie	NA	73	0
3 DOWN	Be- of verwerking verkochte producten	353	2.971	20
3 DOWN	End of life verwerking verkochte producten	411	42	31
Totaal CO2 downstream scope 3 (excl. BT/WW) (ton kg)		764	3.086	51
Totaal CO2 scope 3 (excl BT/WW) (ton kg)		1.351	8.630	2.627
Totale CO2 footprint scope 1, 2 en 3 DOMO Sports Grass NL		1.464	8.731	2.688

De periode van implementatie van scope 3 maatregelen voor DSN is nu nog te kort om iets over de effecten te zeggen, zonder dat er effecten uit de oude bedrijfssituatie worden meegenomen. In de voortgangsrapportage over geheel 2025 zal hier dieper op in worden gegaan.